

มคอ. ๔

รายละเอียดประสบการณ์ภาคสนาม
(Field Experience Specification)

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร. ฉลองศรี พิมลสมพงศ์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ประธานคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานสาขาวิชา
การท่องเที่ยวและการโรงแรม

ประสบการณ์ภาคสนาม หมายถึง การทำงานภาคสนาม การฝึกงานวิชาชีพในคลินิก หรือห้องปฏิบัติการ หรือในหน่วยงาน การฝึกงาน และฝึกปฏิบัติในภาคสนาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษา

สาระสำคัญของรายละเอียดประสบการณ์ ภาคสนาม

1. ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการในรายวิชา หรือกิจกรรมที่นักศึกษาจะต้องออกฝึกงาน ฝึกภาคสนาม หรือสหกิจศึกษา
2. การจัดประสบการณ์ภาคสนามต้องวางแผนให้สอดคล้องและเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร

3. มีการกำหนดสาระสำคัญ ดังนี้

3.1 วัตถุประสงค์และรายละเอียดของการดำเนินการของกิจกรรมนั้น ๆ ให้อย่างชัดเจน

3.2 ความรู้ ความเข้าใจที่นักศึกษาจะได้รับจากการออกฝึกงาน

3.3 กระบวนการ หรือวิธีการในการปลูกฝังทักษะต่าง ๆ

3.4 คุณลักษณะอื่น ๆ ที่นักศึกษาจะได้รับการพัฒนาให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

3.5 เกณฑ์การวัดและประเมินผลนักศึกษา

4. การประเมินการดำเนินการตามรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม ประกอบด้วย 7 หมวดดังนี้

- หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
- หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์
- หมวดที่ 3 การพัฒนาผลการเรียนรู้
- หมวดที่ 4 ลักษณะและการดำเนินการ
- หมวดที่ 5 การวางแผนและการเตรียมการ
- หมวดที่ 6 การประเมินนักศึกษา
- หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของ
การฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา
2. จำนวนหน่วยกิต หรือจำนวนชั่วโมง
3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบ / อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึก
ประสบการณ์ภาคสนาม
5. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่กำหนดให้มีการฝึก
ประสบการณ์ภาคสนามตามแผนการศึกษาของ
หลักสูตร
6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชา
ประสบการณ์ภาคสนามครั้งล่าสุด

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของประสบการณ์ภาคสนาม
 - เพื่อสร้างประสบการณ์วิชาชีพในสถานการณ์จริง
2. วัตถุประสงค์ของการพัฒนาหรือปรับปรุงประสบการณ์ภาคสนาม
 - เพื่อให้ นักศึกษามีความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ

หมวดที่ 3 การพัฒนาผลการเรียนรู้

มี 5 ด้าน ได้แก่

1. คุณธรรม จริยธรรม
2. ความรู้
3. ทักษะทางปัญญา
4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ข้อมูล que แสดงผลการเรียนรู้แต่ละด้านจาก ประสบการณ์ภาคสนาม

1. ความรู้ หรือทักษะที่ต่องการพัฒนา
2. กระบวนการ / กิจกรรมต่าง ๆ ที่
ต่องการพัฒนา
3. วิธีการที่จะใช้ในการประเมินผลการ
เรียนรู้

หมวดที่ 4 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายทั่วไปของประสบการณ์ภาคสนาม หรือคำอธิบายรายวิชา
2. กิจกรรมของนักศึกษา – ตำแหน่งงาน และ แผนปฏิบัติงานของนักศึกษา
3. งาน หรือรายงานที่ได้รับมอบหมาย
4. การติดตามผลการเรียนรู้การฝึกประสบการณ์ ภาคสนาม / การนิเทศงาน และการประมวลผล

5. หน้าที่ ความรับผิดชอบของพนักงานพีเลียง
6. หน้าที่ ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา / อาจารย์นิเทศก์
7. การเตรียมการในการแนะแนวและช่วยเหลือ นักศึกษา
8. สิ่งอำนวยความสะดวก และการสนับสนุนที่ต้องการ จากสถานประกอบการ

หมวดที่ 5 การวางแผนและการเตรียมการ

1. การกำหนดสถานที่ฝึก
2. การเตรียมนักศึกษา – จัดรายวิชาเตรียมความพร้อมสหกิจศึกษา
3. การเตรียมอาจารย์ที่ปรึกษา / อาจารย์นิเทศก์
- ประชุมเพื่อมอบหมายงาน
4. การเตรียมพนักงานพี่เลี้ยงในสถานที่ฝึกงาน
- ติดต่อประสานงาน และแจ้งแผนปฏิบัติงานสหกิจศึกษา
5. การจัดการความเสี่ยง – จัดทำประกันอุบัติเหตุ

หมวดที่ 6 การประเมินนักศึกษา

1. หลักเกณฑ์การประเมิน – ผลสำเร็จของงาน ความรู้ ความสามารถ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ฯลฯ
2. กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา / พนักงานพี่เลี้ยง ร่วมกันประเมินกับอาจารย์นิเทศก์
3. ความรับผิดชอบของพนักงานพี่เลี้ยงต่อการประเมินนักศึกษา / ให้คำแนะนำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติตน และปฏิบัติงาน
4. ความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้รับผิดชอบประเมินภาคสนามต่อการประเมิน
5. การสรุปผลการประเมินที่แตกต่าง
 - ประเมินการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล
 - ประเมินในภาพรวมเพื่อวิเคราะห์ระบบการฝึกปฏิบัติงาน

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการ ของการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

1. กระบวนการประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

- นักศึกษา นักศึกษาให้ข้อมูลหลังกลับจาก
สถานประกอบการ (โดยใช้แบบประเมิน)
- พนักงานพี่เลี้ยงหรือผู้ประกอบการ ใช้แบบ
ประเมินผลนักศึกษา ให้คะแนน และให้
ข้อเสนอแนะ
- อาจารย์ที่ดูแลกิจกรรมภาคสนาม ใช้แบบ
บันทึกการนิเทศงานสหกิจศึกษา
- อื่น ๆ เช่น บัณฑิตจบใหม่ – ประเมินจากการสำรวจ
ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

2. กระบวนการทบทวนผลการประเมินและการวางแผนการปรับปรุง

- อาจารย์ในสาขาวิชาร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมิน สรุปประเด็นการพัฒนา ปรับปรุง ทั้งที่เกี่ยวข้องในเนื้อหารายวิชาต่าง ๆ การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมนักศึกษา การวัดและประเมินผล และความร่วมมือกับสถานประกอบการ เพื่อวางแผนการฝึกปฏิบัติงานรุ่นต่อไป และปรับปรุงหลักสูตรในระยะเวลาที่กำหนด